

I ПРИЛОГ КОН ХЕРПЕТОФАУНАТА НА МАКЕДОНИЈА

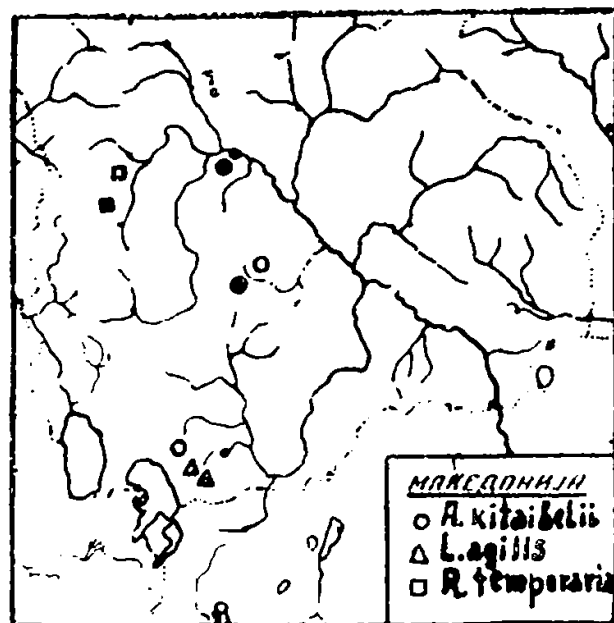
АЛЕКСАНДАР е. ДИМОВСКИ

(Зоолошки институт, Природо-математички факултет, Скопје)

Наведените во овој труд форми се најдеи единствено од D o f-
l e i n (1921) и досега никој не ги потврдил иимните наоѓалишта. Би-
дејќи во тек на последните истражувања повторно ги имам срстнато
како на старите така и на некои нови локалитети, то давам преглед
на нимните сегашни наоѓалишта. На приложената карта старите нао-
ѓалишта означени се со празен, а новите со полн знак.

RANA TEMPORARIA L.

Во тек на една осумдневна екскурзија на Шар Планина во м.
септември 1954 година, помеѓу другото ја посетив и месност околу
Бело Езеро (ска 2.200 м.) каде на 13. и 14. IX собрав повеќе приме-

роци на жаби кои се наоѓаа ка-
ко во потокот кој истекува од
езерото, така и во неговата бли-
зина. Заинтересиран од нимниот
надворешен изглед, кој не одго-
вараше ни на една од позна-
тите ми жаби, со големо вним-
ние ги разгледав истите. Можев
да констатирам дека по формата
и бојата на телото не се однесу-
ваат кон типичната *Rana tempo-*
raria L., но повеќето особини по-
меѓу кои: формата и големината
на главата, интерокуларниот про-
стор, растојанието помеѓу надво-
решните носни отвори, големи-
ната на очните капачиња, опната

за пливање на задните нозе, како и некои карактерни шари на горната страна на телото укажуваат дека овие жаби се *R. temporaria* L., бидејќи спомнатите особини не можат да се припишат на ни една од другите врсти на жаби што живеат кај нас. Во врска со тоа, бев слободен да го замалом проф. Дг. М. Радовановиќ да ги разгледа истите. Тој се одазва на мојата молба и ги констатира горе наведените особини.

Ова е единствено место па наоѓање на оваа жаба кај нас и го потврдува наводот на Doflein (1921) за доаѓањето на *R. temporaria* L. на Шар Планина.

ABLEPHARUS KITAIBELII Vigr. et Bory

Единствен податок за доаѓањето на оваа форма [во Македонија дава Doflein (1921) кој наведува дека фатил еден примерок кај Хан Абдипаша на Бабуна Планина и видел еден примерок кај Гопеш. Работејќи во последно време на фауната на рбетниците на скопската котлина успеав да ја најдам оваа форма во непосредната околина на Скопје, на Водно. Беше прилично бројна на границата од шумата на питом костен (*Castanea veska*) над с. Горно Нерези и се криеше во жбуњето од *Juniperus communis*, *Vixus sempervirens* и испаднатите минатугодишни лисја од питом костен. Местото се наоѓа на северните ограноци на Водно, на 800 м. надм. височина и е засолнето од ветрови. Во истата заедница беа најдени и следните гуштери, кои се наведени према нимната бројност: *Lacerta muralis* Laur., *Lacerta taurica* Pall. и *Lacerta viridis* Laur., а од змиите *Vipera ammodytes meridionalis* Vigr., во непосредната близина на локалитетот. Што е особено важно, бројноста на *Ablepharus kitaibelii* беше поголема од таа на спомнатите три гуштери. После ова наоѓање, повеќе пати го посетив истиот локалитет со надеж дека ќе собирам повеќе примероци, но за жалост, таа година повеќе не сретнав ни еден. Меѓутоа, во м. мај оваа година повторно го најдов во приличен број на истиот локалитет а и во неговата близина.

Друго место на наоѓање е на Голешница Планина, во напразиштата над с. Нежилово, каде З. Видиниќ-студент по биологија, има фатено еден примерок на 3.V.1955 година.

LACERTA AGILIS L.

Досега единствено место на наоѓање на овој гуштер во Македонија е Пелистер Планина каде е фатен еден мал примерок (Doflein, 1921). Не е наведен точниот локалитет, но према описот на теренот изгледа дека се однесува за место над с. Цапари. Кагата (1939) го наведува овој податок но пишува дека, „... eine Bestätigung des Fundortes liegt jedoch noch aus“.

Во тек на м. јуни 1954 година имав можност да го набљудувам овој гуштер во голем број по високопланинските пасишта помеѓу Големо и Мало Езеро на Пелистер, на височина од 2.050-2.200 м. Фа-

тените 6 примероци се однесуваат кон опишаниот од Schreiber босански вариетет (*Lacerta agilis* var. *bosnica*) кој се одликува од типичната форма по тоа што горното пост-назално штитче е срасено со френталното во една висока плочка. Оваа особина е констатирана кај сите уловени примероци од обете страни на главата.

Посетувајќи други планини во Македонија како Осогово, Кожуф, Караджица и Шар Планина, не ми се удаде да го најдам ни на една од нив. Према тоа, Пелистер претставува (барем за сега) единствено место на наоѓање на овој гуштер кај нас.

Zusammenfassung

I. Beitrag zur Herpetofauna Mazedoniens

Aleksandar S. Dimovski

(Zoologisches Institut, Naturwissenschaftlich-mathematische Fakultät, Skopje)

Die in dieser Arbeit angeführten Arten wurden einzig von D o f l e i n (1921) gefunden und bis jetzt hat noch niemand ihre Fundorts bestätigt. Nachdem im Laufe der letzten Forschungen ich neuerding-an der früheren, wie auch an einigen neuen Orten ihnen begegnet bin, gebe ich eine Übersicht über ihre jetzigen Fundorte.

RANA TEMPORARIA L.

Sie wurde von D o f l e i n (1921) für das Šar Gebirge angeführt. In September 1954 sammelte ich mehrere Exemplare dieser Art am Belo Ezero am Šar Gebirge (cca 2.2000 m.). An diesem Material konnte ich feststellen, dass die Grundfarbe des Körpers nicht der *R. temporaria* L. entspricht, aber mehrere Eigenschaften wie auch einige charakteristische Zeichnungen auf der Oberseite des Körpers weisen darauf hin, dass es sich um diese Art handelt. Dieses Material hat auch Prof. Dr. R a d o v a n o v i ć durchgesehen und dieselben Eigenschaften festgestellt.

ABLEPHARUS KITAIBELII Bibr. et Bory

Ich fand es in der unmittelbaren Nähe von Skopje, auf Vodno, und ein Exemplar erhielt ich aus dem mit Farnkräutern bewachsenen Boden über dem Dorfe Nežilovo auf dem Golešnica Gebirge. Auf Vodno wurde es an der Grenze des Edelkastanienwaldes (*Castanea veska*) gefunden, wo es sich in den Sträuchern der *Juniperus communis*, *Buxus sempervirens* und den gefallenen vorjährigen Blättern der Edelkastanien versteckt. Es war in Gemeinschaft der Eidechsen *Lacerta*

murais Laur., *L. taurica* Pall. und der *L. viridis* Laur. und in der unmittelbaren Nähe wurde auch die *Vipera ammodytes meridionalis* Blgr. begegnet. Dasselbe wurde von Doflein (1921) für Han Abdipaša auf dem Babuna Gebirge und für Gopeš angeführt.

LACERTA AGILIS L.

Im Laufe des Juni 1954 betrachtete ich diese Eidechsen in grosser Anzahl in den Hochgebirgsweiden zwischen Golemo- und Malo Ezero (Grossen und Kleinen See) am Pelister, in der Höhe von 2.050 bis 2.200 m. Die gefangenen 6 Exemplare beziehen sich auf die von Schreiber beschriebene bosnische Abart (*Lacerta agilis bosnica*). Nachdem ich sie am Osogovo, Kožuf, Karadžica und dem Šar Gebirge nicht gefunden habe, so bleibt der Pelister der einzige Ort, an welchem man diese Eidechse bei uns finden kann, und bestätigt somit die Anführungen von Doflein (1921) für dieses Gebirge.